

T.C
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
Esas No : 1992/22
Karar No : 1992/23

ÖZET: Bir kamu kurumunun yönetim kurulu toplantısının ve bu toplantıda alınan kararların iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği Hk.

K A R A R

Davacı : Balinler Uluslararası Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
Karşı taraf: İstanbul Hazır Giyim İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanlığı

O L A Y : Davacı, davalı birliğin 28.3.1991 günü yapılan olağan genel kurul toplantısının, İhracatçı Birlikleri Yönetmeliğinin 9. maddesi hükmüne aykırı olarak, mükellefiyetlerini zamanında yerine getirmeyen bu nedenle genel kurula katılma hakkı bulunmayan üyelerle gerçekleştirildiğini ileri sürerek, genel kurulun ve bu kurulda alınan kararların iptali istemiyle 23.5.1991 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı birlik savunmasında birliğin kamu kurumu olduğunu, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini öne sürerek görev itirazında bulunmuştur.

Şişli 3.Asliye Hukuk Hakimliği 24.1.1992 günlü ara kararıyla görev itirazını reddederek davalı birliğin Danıştay Başsavcılığına başvurulmasına ilişkin dilekçesi ekinde dosyayı Danıştay Başsavcılığına göndermiştir. Danıştay Başsavcılığı ~~ınca~~ tarafından 2247 sayılı Kanunun 10.maddesi uyarınca 25.3.1992 gün 3 sayılı düşünce yazısıyla olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmış, Yargıtay C. Başsavcılığının davanın çözümünün idari yargıya ait olduğuna ilişkin 10.4.1992 gün 794-29432 sayılı düşünceleri de alınarak dosyaya konulmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Mustafa Şahin'in Başkanlığında, Şükrü Kaya Erol, Dr. Ekrem S. Feridun Taşkın, Ahmet Çolakoğlu, İrfan Erdiç ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 18.5.1992 günlü toplantıda, raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile davadaki belgeler ile Danıştay ve Yargıtay Başsavcılarının, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yolundaki düşünce yazıları okunduktan ve toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in düşünceler doğrultusunda sözlü açıklamaları alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Uyuşmazlığın çözümlenmesi için öncelikle davalı kurumun statüsünün belirlenmesi gerekir.

16.4.1986 gün ve 3274 sayılı Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Talimat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Bağlı Kuruluşlar" başlıklı 26.maddesinde İhracatçı Birliklerin Müsteşarlığa Bağlı Kuruluşlar olduğu belirtilmekte ve

ihracatçı birliklerin kuruluşu, işleyişi, iştiğal sahaları, organları ve üyeliğe ilişkin esasları ile üyelerin hak ve yükümlülüklerini gösteren statülerin Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulacağı öngörülmektedir.

6.12.1986 gün ve 19303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1986/11159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla "İhracatçı Birliklerin Kuruluşu, İşleyişi, İştiğal Sahaları, Organları, Üyelerin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Karar ile Tip Statü" yürürlüğe girmiş, 20.3.1987 gün ve 19406 sayılı Resmi Gazetede de "İhracatçı Birlikleri Yönetmeliği" yayımlanmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararınının 1. maddesinde: İştiğal sahaları aynı olan ihracatçıların bir meslek teşekkülü bünyesinde organize edilmeleri amacıyla lüzum görülen yer ve konularda, üyes sayısı 50 den az olmamak kaydıyla, ihracatçı birliği kurulacağı; 3. maddesinde İhracatçı Birliklerin İştiğal Sahalarını kapsamını Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığı tarafından belirleneceği öngörülmüş; 5. maddesinde de: İhracatçı Birliklerine üye olmayan özel ve tüzel kişi tacirlerin, birliğin iştiğal sahasına giren malları ihraç edemeyecekleri ve birliklerin hizmetinden faydalanamayacakları belirtilmiştir.

Yönetmeliğin olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarıyla ilgili 5., 6. ve 7. maddeleri: genel kurul kararlarıyla ilgili 15., 17., 18. ve 19. maddeleri; Yönetim Kurulunun seçilememesi veya ibra edilmemesi; genel kurulun yapılmasına ilişkin 21., 22. ve karar defteriyle ilgili 27. maddelerinde müsteşar temsilcisinin yapılan seçimlerde ve alınan kararların onayında son söz sahibi olduğu görülmekte; genel sekreterlerin itiraz hakkı konusundaki 34. maddedeki hakem görevi; ortak yönetim kurullarının müsteşarlıkça belirleneceğine ilişkin 35. madde; koordinatör birlik seçiminde müsteşarlığın görüşünün alınması; ortak yönetim kurulu kararları ve denetim kurullarında müsteşarlık temsilcisinin ve denetçisinin yukarıda belirtilen şekillerde yönetim, denetim ve onay hakkı bulunduğu, kurullar arasında meydana gelen anlaşmazlıklar da hakem görevi yaptığını anlaşılmaktadır.

3247 sayılı Kanunun yukarıda açıklanan 1. maddesinde ihracatçı Birliklerin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlı olduğunun açıkça belirtilmesi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yönetmeliğin açıklanan hükümleri karşısında da Birliğin bir kamu kurumu olduğu ve dolayısıyla genel kurul kararlarınının idari işlem niteliğinde bulunduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatları ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davalarının görün ve çözümü idare mahkemesine ait olduğundan, Birliğin genel kurulunun ve bu kurulda alınan kararların iptal istemine ilişkin davanın idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

S O N U C : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın çözümü idari yar-
gının görevi alanına girdiğinden Danıştay Başsavcılığının başvurusunun kabulüyle,
Şişli Asliye Hukuk Mahkemesinin 24.1.1992 gün ve 91/339 sayılı görevlilik kara-
rının kaldırılmasına, 18.5.1992 gününde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.

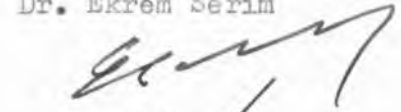
Başkan
Mustafa ŞAHİN

Üye
Şükrü Kaya Erol

Üye
Dr. Ekrem Serim

Üye
Feridun Tışkın

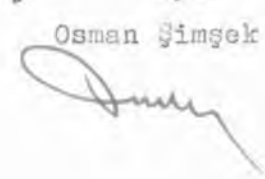
Üye
Ahmet Çalakoğlu

Üye
İrhan Erdiñç

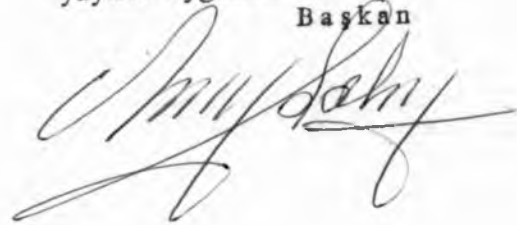

Üye
Osman Şimşek

Bu kararın Resmî gazete'de
yayımlı uygundur.

Başkan

44